

1 okt 2023 ————— 7 jan 2024

A painting of two people with their lips sealed together, overlaid with the text "Goodbye to Love". The painting is in a realistic style with soft lighting. The two figures are shown from the chest up, facing each other with their lips pressed together. The person on the left has dark hair and is looking down. The person on the right has dark hair and is looking towards the left. The background is a plain, light color. The text "Goodbye to Love" is written in a large, red, serif font, centered over the painting. The word "Goodbye" is on the top line, "to" is on the second line, and "Love" is on the third line. The text is partially obscured by the figures' heads and hands.

Goodbye to Love

Conversation of
all those whose
lips are sealed

Fragmenten

Valentijn Byvanck

Liefde is een moeilijk onderwerp in een wereld verzot op kritisch discours. We bewaren het voor onze vrije tijd, voor onze privégesprekken, lifestyle magazines en televisieprogramma's. Liefde is geen werk, het is geen politiek en het is ook geen economie. Het lijkt ergens anders thuis te horen. Of toch niet?

In haar essay *All about Love* betoogde de grote criticus *bell hooks* dat vrijheid niet kan bestaan zonder liefde, en om het eerste te bereiken, moeten we het laatste vinden. *hooks* benadrukte altijd het belang van liefde als integraal onderdeel van ons sociale en politieke weefsel. De eigenschappen die we ervan koesteren — vertrouwen, intimiteit, kameraadschap, zorg, toewijding — staan aan de basis van al onze andere inspanningen.

In 2022 bekeek ik de filminstallatie *Our Joyful Young Days* van de kunstenaar Hyesoo Park. De film werd getoond in een knusse museumzaal in Seoul, Zuid-Korea. In de film werden gepensioneerde fabrieksarbeiders geïnterviewd over hun eerste liefde. Een oudere vrouw die naast me zat, knikte heftig bij een van de verhalen en veegde stil de tranen van haar wangen. Ze onderstreepte de arbeiders' worsteling om emoties te tonen in een patriarchale samenleving die het maskeren ervan als deugd ziet. Deze spanning staat centraal in Parks oeuvre, dat ze als titel *Goodbye to Love* gaf.

Als we gevoelens niet in woorden kunnen uiten, dan vinden we ze terug in beelden. Laurencina Farrant, directeur van SongEun Art Foundation, toonde me het werk van Jinju Lee, die een van haar werken *Conversation of All Those Whose Lips Are Sealed* noemde. Haar schilderijen tonen

introverte landschappen bewoond door figuren die evenzeer naar binnen zijn gekeerd. Wat beweegt deze mensen, wat is het verlies waaraan ze lijken te denken, wat zijn hun herinneringen en de voorwerpen die om hen heen zijn verspreid? De rijke details en zware atmosfeer van de schilderijen roepen bij mij een gevoel van stille onrust op: wat gebeurt er als onze (angst)dromen werkelijkheid worden?

In Lyon luisterde ik in het Parc de la Tête d'Or naar een werk van James Webb. De stem van een vrouw moedigde me aan om mijn plaats in de wereld te overdenken. Terwijl ik uitkeek over de rivier de Rhône, vroeg ze me na te denken over de manieren waarop we met de buitenwereld omgaan alsof we er zelf geen deel van uitmaken. We voelen de onrechtvaardigheden van de samenleving, maar vergeten dat onze lichamen en emoties voortdurend bezig zijn met de vormgeving ervan. Zijn onze levens vervullend? Vinden we de doelen die we zouden moeten nastreven? Scheppen we ruimte voor gedeeld geluk?

Ik bied deze beginpunten aan, beste lezer, wetende dat ze willekeurige fragmenten lijken. Toch hebben deze werken voor mij een gemeenschappelijke rode draad. Misschien heeft het te maken met de eenzaamheid die ze oproepen: het gevoel nergens bij te horen, de herinnering aan een verloren liefde, de wereld waarin we leven die nooit echt troost biedt, de angsten die zoveel onuitgesproken woorden voeden en de kwetsbaarheid van gedeelde levens binnen de knellende structuren van de samenleving. Meer vertrouwend op intuïtie dan op het verstand, geef ik deze rode draad (en tentoonstelling) door, met een open einde, om er woorden voor te vinden, of, als dat te moeilijk of onwenselijk is, om het te laten resoneren in een gesprek van verzegelde lippen.

Hyesoo Park

GOODBYE TO LOVE IN DE 20^E EEUW

De afgelopen tien jaar heb ik een serie werken gemaakt die gezien kunnen worden als een onderzoek naar moderne omgangsvormen en liefde in een postindustriële samenleving. Ik heb dit oeuvre losjes *Goodbye to Love* genoemd. Een vrij zeldzaam project voor Koreanen omdat ze niet gewend zijn om over liefde te praten en het als een beleefdheid beschouwen om hun gevoelens voor anderen te verbergen, zelfs als het om liefde gaat. Mensen verwachten dat anderen hun gevoelens begrijpen zonder ze te hoeven uiten. Het woord 'emotioneel' heeft in Korea meestal eerder een negatieve dan een positieve connotatie. Als mensen hun emoties verbergen, vertonen hun gezichten geen uitdrukking. Bovendien vinden Koreanen het huwelijk belangrijker dan de liefde. De interviews die ik hield over de liefde eindigden steevast met 'familie', de woorden 'ik' en 'liefde' werden weggelaten.

Voor een van de werken, getiteld *Our Joyful Young Days* (2022), interviewde ik gepensioneerde Koreaanse fabrieksarbeiders van de Youngyiel Precision Company in het Guro Digital Industrial Complex in Seoul. Omdat het zo lastig was om een gesprek te voeren over emoties of gevoelens, besloot ik me te richten op herinneringen aan eerste liefdes. In Korea gaan eerste liefdes altijd over 'echte' liefdes, dat

wil zeggen dat eerste liefdes vaak romantisch zijn en bijna altijd worden opgegeven voor huwelijken waarin romantiek wordt vervangen door familieverplichtingen. Door deze verhalen krijgen we een glimp te zien van de emoties die verloren gaan in het leven van industriële arbeiders. Het onderwerp van de film werd destijds niet met open armen ontvangen in de Koreaanse kunstscène. Een criticus vroeg zich af waarom iemand naar een werk over liefde zou gaan kijken in een wereld vol grotere problemen, zoals oorlog, hongersnood en de klimaatcrisis. Hoewel dit enigszins is verbeterd, geniet het onderwerp nog steeds niet de voorkeur.

Toen Marres me de opdracht gaf om een werk binnen deze serie te maken, was ik bezorgd over hoe ik het thema in Europa zou benaderen, aangezien er zulke verschillen zijn met Azië. Ik besloot me te richten op de liefde in de 20^e eeuw. Ik denk dat door de ontwikkeling van digitale technologie serieuze relaties zeldzaam zijn geworden en dat het soort liefde dat mensen nu hebben, heel anders lijkt dan de liefde in de 20^e eeuw. Marres deed een open oproep aan Maastrichtenaren boven de 50 jaar om over de liefde te praten. We interviewden zes mensen, variërend van 50 tot 97 jaar oud. Ik vroeg hen naar de liefde die zij hebben gekend en maakte een video waarin ik deze liefde vergeleek met een denkbeeldige bloem die een menselijke ziel zou hebben: Yutzpracachia. Deze bloem ver-

scheen voor het eerst in een roman van Hain Kim. De bloem is zeer kwetsbaar voor elk contact, dus als iemand haar aanraakt, verwelkt en sterft ze. Het wordt beschreven als een bloem van de menselijke ziel omdat het overleeft als slechts één persoon ervoor zorgt. Omdat ik in *Our Joyful Young Days* de verhalen van de eerste liefde van fabrieksarbeiders heb verbonden met portretten van de kunstenaar Mina Ham, wilde ik het verdwijnen van een generatie en het gevoel van spijt overbrengen met deze mysterieuze bloem die heimelijk bloeit. Het werk heet *Flower in Love* (2023).

De Maastrichtse geïnterviewde personen toonden emoties van vreugde, verdriet en blijdschap tijdens het gesprek. Ze waren zeker van hun gedachten over de liefde, eerlijk over hun emoties en aarzelden nooit. Ik leerde de betekenis van de uitdrukking 'vlinders in je buik hebben'. Ook al waren de sprekers op leeftijd, ze bleven liefde verwachten en ervan genieten. Ik benijdde hun passie voor de liefde en was bezorgd dat, hoe vurig ze ook van iemand hadden gehouden, ze zich vreselijk eenzaam zouden voelen in de afwezigheid van hun geliefden. Toch was ik er zeker van dat hun liefdesverhalen mij en anderen weer romantiek zouden laten voelen, en aan de andere kant was ik bang dat liefde snel zou uitsterven in de wereld. Albert Camus zei ooit: 'Wat een succesvol leven bepaalt, is niet wat we hebben bereikt, maar wat we hebben verloren.'

Our Joyful Young Days (2022) richt zich op verhalen over de eerste liefde. Ik vraag arbeiders in industriële districten (waaronder het Guro Industrial Complex in Seoul) naar hun herinneringen aan hun eerste liefde. De arbeiders – essentieel voor de productie-industrie die in de jaren '70 en '80 de steunpilaar van Korea was – halen herinneringen op aan hun jeugd, terwijl ze vertellen hoe ze in de fabriek zijn gaan werken. Als hen wordt gevraagd naar hun ervaringen met hun eerste liefde, glimlachen ze en reageren ze verlegen terwijl ze vertellen over de eerste keer dat ze

hun eerste liefde zagen, hoe ze elkaar hebben ontmoet, hoe het voelde om verliefd te zijn en de pijnlijke ervaring van het afscheid. Beelden van de schilder Mina Ham, die de objecten en landschappen van de verhalen interpreteert, worden verweven met de getuigenissen.

Aan het einde van de film horen we het lied *Sangnoksu* (vertaald als *Evergreen*). Het lied zou in 1977 geschreven zijn door zanger Kim Minki. Hij gebruikte het voor een gezamenlijke huwelijksceremonie voor arbeiders, die hij elke ochtend les gaf tijdens zijn werk in een fabriek in Incheon.

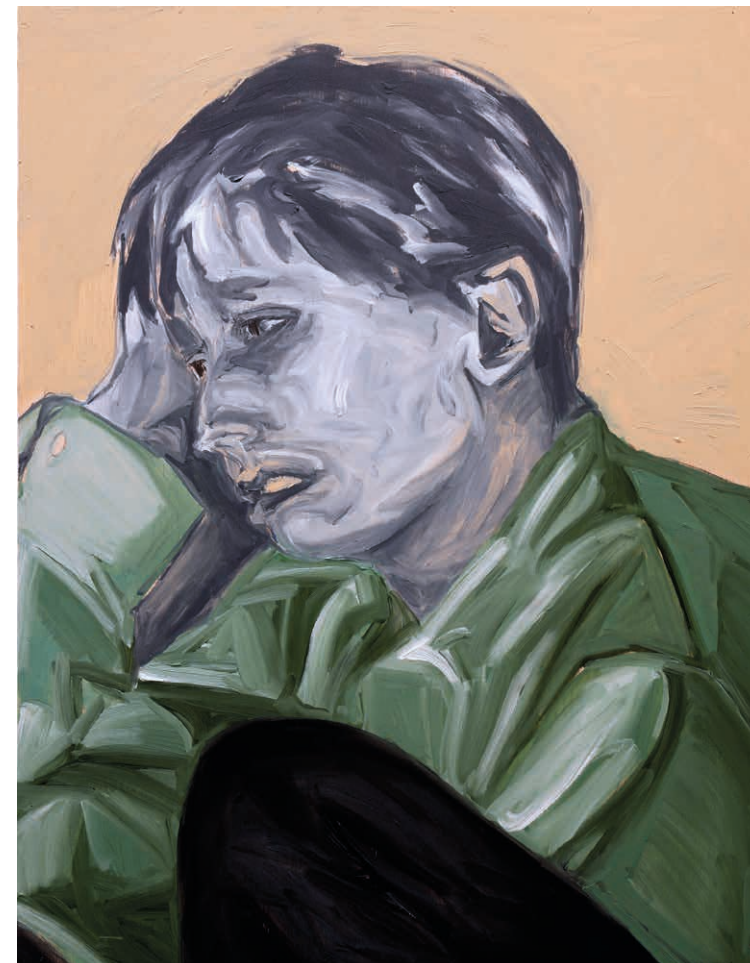
Our Joyful Young Days

2022, Tweekanaals video, 25 min., co-regie: Kang Yeeun, in opdracht van MMCA. Collectie Seo-SeMA. Beeldmateriaal: MMCA

Our Joyful Young Days Series
Mina Ham
2022, In opdracht van Hyesoo Park.
Met dank aan de kunstenaar, Art Centre Art Moment. Foto's: Anbuh

- *The Man Who Made a Woman Cry* [rechts]
Olieverf op houtpaneel, 40,9x53 cm
- *A Waiting Man* [links beneden]
Olieverf op doek, 40x40 cm
- *A Wedding Cake* [midden beneden]
Olieverf op doek, 53x72,7 cm
- *Dream* [rechts beneden]
Olieverf op houtpaneel, 53x72,7 cm
- *Love Letter*
Olieverf op houtpaneel, 41x61 cm
- *Pink Dress*
Olieverf op doek, 91x117 cm
- *First Love*
Olieverf op doek, 91x117 cm
- *A Smiling Woman*
Olieverf op doek, 22x28 cm
- *You In My Dream Last Night*
Olieverf op doek, 130,3x162,2 cm

In deze samenwerking met schilder Mina Ham interviewde ik de eerste liefde van de fabrieksarbeiders, deelde de verhalen met Ham en vroeg haar om de eerste liefde van de arbeider te recreëren.

Goodbye to Love I – Light of Illusion

2017, 3.000 goudkleurige origami kraanvogels, variabele afmetingen

Toen ik in 2013 begon met het onderzoek *Memorabilia of Broken Heart*, bestond het meest indrukwekkende item uit 1.000 origami kraanvogels. Tot vrij recentelijk vouwden Koreaanse en Japanse vrijers traditioneel 1.000 origami kraanvogels als cadeau voor hun geliefden. Als minnaars uit elkaar gaan, worden deze origami kraanvogels voor een schijntje verkocht op eBay. Ik kocht 1.000 kleurrijke origami kraanvogels voor slechts 3 euro en toen ik de verkoper vroeg naar de prijs, was het antwoord: '5 euro lijkt duur en 3 euro lijkt goedkoop'.

Ik heb duizenden origami kraanvogels gevouwen met goudpapier, ze weer opgevouwen en daarna aan elkaar geplakt. De vorm van de kraanvogel is verdwenen, maar er zijn nog steeds sporen van liefde die niet vervagen op het papier, als littekens van een voorbijgeleefde. In deze tentoonstelling bij Marres worden 3.000 papieren kraanvogels en de schilderijen van Mina Ham bij elkaar geplaatst om herinneringen aan vervlogen liefdes op te roepen.

Voor het nieuwe werk *Flower in Love* (2023) wilde ik me richten op de liefde in de 20^e eeuw. Ik denk dat de ontwikkeling van digitale technologie serieuze relaties zeldzamer heeft gemaakt: het soort liefde dat mensen nu hebben lijkt heel anders dan in de 20^e eeuw. Marres plaatste een oproep aan Maastrichtenaren boven de 50 jaar, die bereid waren om te praten over de liefde die zij hebben gekend. Ik maakte een video waarin ik hun vervagende liefde van vroeger vergeleek met een bloem met een ziel van liefde, de *Yutzpracachia* – een denkbeeldige bloem die voor het eerst verscheen in een roman van Hain Kim. Zoals ik de verhalen over de eerste liefde van fabrieksarbeiders verbond met portretten van de kunstenares Mina Ham in *Our Joyful Young Days*, wilde ik het vervagen van een generatie en het gevoel van spijt overbrengen met de mysterieuze bloem die in het geheim bloeit.

Flower in Love

2023, Eénkanaals video, 30 min.,
in opdracht van Marres

Flower in Love Series

Mina Ham

2023, In opdracht van Hyesoo Park.
Afbeeldingen met dank aan Mina Ham

- *Hug (Mrs. Herben)* [links beneden]
Olieverf op doek, 22x28 cm
- *Eternal Photograph* [rechts beneden]
Olieverf op doek, 22x28 cm

Memorabilia of Broken Heart

2023, Archief

De enquête die in 2013 van start ging, werd uitgevoerd in kunstmusea, residenties en openbare organisaties, in gedrukte vorm en op de website goodbye2love.com. In Korea werden typemachines geïnstalleerd in kunstmusea om papieren vragenlijsten uit te delen en antwoorden op enquêtes te verzamelen. In deze tentoonstelling gebruiken we een online enquête om verhalen en items van mensen te verzamelen. De verschillende voorwerpen die in Maastricht zijn binnengebracht, zullen worden tentoongesteld als relikwieën in een museum, als een verslag van een tijdperk dat voorbij is.

James Webb

Als ik nadenk over liefde en afscheid, voel ik me aangetrokken tot de openingszin van *The Eden Project* van de Jungiaanse psycholoog Dr. James Hollis: *In Search of the Magical Other* (1998): 'Alle relaties beginnen en eindigen in scheiding.' Een duidelijke en verpletterende waarheid: elk moment en elke keuze is een spel van gehechtheid en verlies. Ik vraag me af wie we zijn in en tussen deze verbindingen en scheidingen. Wat blijft bestaan? Waar brengen onze verliezen ons naartoe? Hoe vinden we onszelf als de liefde onbeantwoord blijft of als dingen geen zin hebben?

Er zijn vreemde bezoekers aangekomen bij Marres. Er zit er één in de tuin, zijn lied is rijk en melodieus, en verwijst naar een andere plek. Maar wat is dat elders, en waarom is dit lied nu in Maastricht te horen? Er is hier sprake van een vleugje magie: iets dat schijnbaar onmogelijk is, wordt manifest gemaakt. De andere bezoeker is een presentatie van vreemde planten en onkruid die samen in een Ikebana compositie zijn geplaatst. Deze bezoekers brengen vragen met zich mee. Hoe werken we met onze ongetemde gevoelens en ontwortelde verlangens? Hoe presenteren we ze aan anderen zodat we begrepen en geaccepteerd worden?

We zijn allemaal bekend met beelden van ontheemding: een gevoel van verlangen en het zoeken naar manieren om ons tot een *ander* te verhouden; zelfs als die *ander*

onszelf is. De lichaamloze stem van de Imam in de film *Le Marché Oriental* roept de gelovigen op om te bidden, maar in de politieke context — de oorspronkelijke bewoners van het historische thuis van District 6 in Kaapstad werden verwijderd, omdat de wijk werd geclassificeerd als een gebied uitsluitend voor witte mensen — is de afwezigheid overweldigend. Hoe werken onze gevoelens van liefde en hun vermogen om onze levens met elkaar te verbinden als een verteller door deze uitdagingen heen? Welke delen van ons houden stand tijdens deze veranderingen?

Door ons te wenden tot woorden — de woorden van anderen, waarin passies en ervaringen worden beschreven — kunnen we proberen om ons te oriënteren en onze eigen onzekerheid vorm te geven. Woorden komen binnen via het oog en het oor, maar wat als een tekst de eigenschappen van water zou kunnen aannemen en via de mond het lichaam zou kunnen binnendringen als een medicijn of een drankje? Wat als woorden gemorst, gespetterd en opgezogen konden worden? Dit zou ons misschien in staat stellen dronken te worden van literaire beelden. En als dat zo is, dan zullen de beelden in deze vloeibare teksten de drinker bedwelmen omdat ze spreken over liefde in haar wilde en bedwelmende vormen; van hunkering en bevrediging, verlies en wanhoop.

Een stem interviewt een oude spiegel. De stem peilt, zoekt en speculeert

naar de herinneringen, verlangens en meningen van het object. In de loop der eeuwen heeft deze spiegel deel uitgemaakt van de maatschappelijke creatie van een idee van het zelf. We worden getuige van een gesprek tussen stem en object, we blijven hangen bij deze vragen en wat we denken dat de spiegel zou kunnen antwoorden, tegelijkertijd staan we toe dat deze vragen ook op onszelf reflecteren. De stem creëert een weg voor het publiek om door de spiegel te stappen.

Hoe zag de wereld eruit toen je jong was?
Wiens wereldbeeld was voor jou het meest verleidelijk?
Aan welke herinneringen blijf je nog steeds vasthouden?
Wiens behoefte aan bevestiging kon je niet bevredigen?
Welk lijden is voor je verborgen gehouden?
Wat zouden je vooroordelen je kunnen laten zien?
Wiens vriendschap mis je?
Naar wie verlang je?

JAMES WEBB werd in 1975 geboren in Kimberley, Zuid-Afrika. Hij woont en werkt in Stockholm, Zweden. Hij staat bekend om zijn locatiegebonden interventies en installaties. Zijn werk bestaat vaak uit geluid, gevonden voorwerpen en tekst, waarbij hij verwijst naar literatuur, film en minimalistische tradities. Door objecten, technieken en vormen buiten hun oorspronkelijke context te plaatsen en ze in verschillende omgevingen te introduceren, creëert Webb nieuwe spanningsruimtes. Deze ruimtes verbinden zijn academische achtergrond in religie, theater en reclame, en bieden poëtische onderzoeken naar de economieën van geloof en de dynamiek van communicatie in onze hedendaagse wereld.

James Webb wordt vertegenwoordigd door blank projects en Galerie Imane Farès.
www.theotherjameswebb.com

Met dank aan Galerie Imane Farès en blank projects.

I do not live in this world alone, but in a thousand worlds

2023, Teksten getranscribeerd met inkt op oplosbaar papier, opgelost in water en gepresenteerd in glazen flesjes

Wat als een tekst de eigenschappen van water zou aannemen en via de mond het lichaam zou kunnen binnendringen als een medicijn of een drankje? Wat als woorden gemorst, gespetterd en opgezogen konden worden?

De teksten die zijn verzameld, getranscribeerd en opgelost in dit kunstwerk kijken naar liefde door haar extase, waanzin en hallucinogene krachten. Dit zijn de woorden en literaire beelden die op hun beurt manieren worden die we kunnen gebruiken om door onze eigen ervaringen met liefde te navigeren. Als ondoorzichtige vloeistoffen kunnen we ons voorstellen dat ze worden geconsumeerd en hun magische waanzin van binnenuit het lichaam laten werken.

— *I do not live in this world alone, but in a thousand worlds*
(Openings to ecstasy)
Glazen flesjes, opgelost papier, inkt, water

Geschreven voorstellingen van extatisch verlangen getranscribeerd met inkt op oplosbaar papier, opgelost in water en gepresenteerd in gevonden glazen flesjes.

— *I do not live in this world alone, but in a thousand worlds*
(Let the night open your ears)
Glazen flesje, opgelost papier, inkt, water

Onverzonden brief van Yasunari Kawabata aan Hatsuyo Itō getranscribeerd met inkt van oplosbaar papier en gepresenteerd in een enkele glazen fles met zilveren stop.

— *I do not live in this world alone, but in a thousand worlds*
(6 offerings to the 10th Muse)
Glazen en kristallen karaffen, opgelost papier, inkt, water

Zes individuele vertalingen van Sappho's *Fragment 31* getranscribeerd met inkt op oplosbaar papier, opgelost in water en gepresenteerd in gevonden kristallen en glazen flesjes.

Le Marché Oriental

2009, HD film, audio,
duur: 00:03:00

Le Marché Oriental filmt een twee minuten durende interventie in het in onbruik geraakte Oriental Plaza in Kaapstad, een winkelcentrum uit het Apartheid-tijdperk dat werd ontworpen om de handelsmogelijkheden van rechteloze islamitische gemeenschappen met banden met District Six te controleren. Op de vierde dag van de Ramadan in 2008 werd sjeik Mogamat Moerat van de Zeenatul Islam Majid moskee naast het Plaza uitgenodigd om de Adhan (oproep tot gebed) te zingen in de lege overblijfselen van het gebouw, een paar weken voordat het werd gesloopt om plaats te maken voor luxe appartementen.

District Six is een van de meest politiek beladen gebieden in Zuid-Afrika. Het werd in 1867 opgericht als het Zesde Gemeentelijke District van Kaapstad. De centrale ligging en de nabijheid van de haven maakten het de thuisbasis van veel gekoopliden, bevrijde slaven en immigranten. Het was een raciaal gemengde buurt met een hoog percentage Maleisiërs, die samen met de islam naar de Kaapkolonie werden gebracht door de Nederlandse Verenigde Oost-Indische Compagnie.

Op 11 februari 1966 verklaarde de Apartheidsregering District Six onder de Group Areas Act tot een gebied dat alleen voor witte mensen bestemd was. In de daaropvolgende jaren werden 60.000 mensen met geweld uit hun huizen verwijderd en overgeplaatst naar afgelegen gebieden zoals de Cape Flats en Endabeni. Een groot deel van het land dat werd herbestemd, werd met bulldozers platgewalst, waardoor alleen de gebedshuizen overbleven. Hiertoe behoorde ook de Zeenatul Islam Majid moskee, een van de oudste van het land.

Untitled/Entitled (The heart does not ask permission)

2023, Planten

Onkruid in een Ikebana compositie.
Ikebana (letterlijk: 'bloemen levend maken') is een meditatieve, Japanse vorm van bloemschikken die zijn oorsprong vindt in bloemenoffers die bij altaren worden gebracht. Deze serie begon in 2010 en wordt elke keer op een andere locatie gemaakt.
Ikebana ontwerper: Qiran Xu

In deze doorlopende serie die begon in 2016, worden gesproken vragen gesteld aan geselecteerde objecten; in dit geval een 18^e-eeuwse spiegel. Een spiegel is een plaats van geheime blikken, bekentenissen, repetities en composities. Spiegels hebben een grote rol gespeeld in de creatie van een sociaal zelf in onze beschaving, en hun productie is verbonden met handel, rijkdom en klasse. Wat heeft een spiegel in de loop van zijn leven allemaal gezien? En wat zijn zijn gevoelens over wat hij heeft moeten weerspiegelen?
Engelse stem: Andrew Sutherland van Bigmouth Studios
Nederlandse stem: Guido Wevers
Proofreader: Bettina Schultz

A series of personal questions addressed to a mirror, previous owner unknown

2023, Spiegel, luidspreker, audio,
duur: 01:30:00

There's No Place Called Home (Maastricht)

2023, Boom, luidspreker, audio,
duur: variabel

Het gezang van een Peruaanse veldleeuwerik wordt uitgezonden via luidsprekers in een boom in de tuin van Marres.

In de tuin hoor je het gezang van een Peruaanse veldleeuwerik (*Leistes bellicosus*). Voor degenen die niet bekend zijn met deze vogel: hij heeft een iconische, bloedrode keel en borst en zijn verspreidingsgebied is beperkt tot het westen van Zuid-Amerika. Zijn zachte zang is een eigenaardig, buitenaards geluid om hier in Maastricht tegen te komen. Vogelzang is territoriaal en wordt gebruikt voor paringsdoeleinden en identiteitsbehoud, dus waarom kunnen we zijn lied hier horen? Was het liefde die hem deed vluchten of landen? Of is het iets anders? Een voorteken met de vogel als boodschapper?

There's No Place Called Home (Maastricht) bevat geluidsopnamen van Peruaanse veldleeuweriken, gemaakt door Niels Krabbe onder de licentie Attribution-ShareAlike 4.0 International (CC BY-SA 4.0); Andrew Spencer, gebruikt onder de licentie Attribution-NonCommercial-NoDerivs 2.5 Generic (CC BY-NC-ND 2.5); en door Santiago Barreto, Guy Kirwan, John V. Moore, Cristian Pinto en Fabrice Schmitt, gebruikt onder de licentie Attribution-ShareAlike 4.0 International (CC BY-SA 4.0); in deze laatste opnames is tijd tussen de nummers ingevoegd om de tracks te verlengen en er is een lichte equalisatie gebruikt.

In het najaar zal *There's No Place Called Home (Maastricht)* van James Webb ook te zien zijn bij Kasteel Wijlre als parallelle interventie.

Jinju Lee

Beste Valentijn,

De ondertitel van onze tentoonstelling, *Conversation of All Those Whose Lips Are Sealed*, is niet alleen een titel van een kunstwerk, maar ook een belangrijk concept in mijn werk. Ik denk al heel lang na over iets dat verder gaat dan taal, iets dat niet uitgesproken kan worden maar wel gedeeld, iets over verborgen existenties die niet gearticuleerd kunnen worden. Toen je aangaf dat je de ondertitel *Conversation of all those whose lips are sealed* wilde gebruiken, vond ik dat een goed idee en ik geloofde dat ik hiermee veel verhalen aan het publiek kon overbrengen via mijn werk.

In 2014 heb ik *Layers of Daytime* gemaakt. Het werk verbeeldt het landschap van mijn buurt in Paju, dat vanuit Seoul het dichtst bij Noord-Korea ligt. De rivier de Imjin, die uitmondt in de Westzee, markeert de grens tussen mijn buurt en Noord-Korea en ligt op slechts 2,1 km afstand. Als iemand die is geboren in 1980, behoor ik tot de generatie die de Koreaanse Oorlog als een abstracte gebeurtenis beschouwt. Ik heb echter gemerkt dat er in het rustige landschap van mijn buurt geblokkeerde paden en wegen zijn, die een sfeer van onzekerheid en spanning toevoegen. Hoewel de realiteit van een verdeeld land voor mij abstract lijkt, draagt de sfeer die hierdoor in mijn dagelijks leven in Paju ontstaat bij aan mijn gevoel van onbehagen en desoriëntatie.

Dit gevoel van onzekerheid werd de achtergrond voor mijn kunstwerk, dat de alledaagse gebeurtenissen van mijn dagelijkse routine en de sombere gebeurtenissen in de wereld waar ik getuige van was, weergeeft.

Darken is een werk dat de dingen laat zien die opgesloten en verzegeld zijn. Zoals je misschien al weet, is mijn vroegste herinnering dat ik werd ontvoerd. Als kind werd ik in een veld gegrepen door een vreemdeling die me een vreemde, roodzwarte vrucht probeerde op te dringen. Gelukkig kon ik ongedeerd naar huis terugkeren, maar ik heb deze herinnering bijna dertig jaar bij me gehouden zonder er iemand over te vertellen. De titel *Conversation of All Those Whose Lips are Sealed* is een herinnering aan deze gebeurtenis, omdat ik mijn kunst gebruik om uitdrukking te geven aan dingen die bestaan, maar waar niet over gesproken kan worden. Door mijn kunst was ik in staat om deze herinnering onder ogen te zien. Maar zelfs nu nog voel ik de rillingen over mijn rug lopen als ik rode en zwarte vruchten langs de kant van de weg zie liggen. *Darken* verbeeldt het gewicht van iets dat plotseling de zintuigen van het lichaam op scherp zet.

Four Questions is een werk dat twee verschillende landschappen met elkaar verbindt. Het is verdeeld in twee doeken die samengevoegd een groter geheel vormen. Met dit werk wilde ik het idee verkennen van het gelijktijdig waarnemen van twee

verschillende scènes, zelfs als er maar één voor ons staat.

Met vriendelijke groet,
Jinju

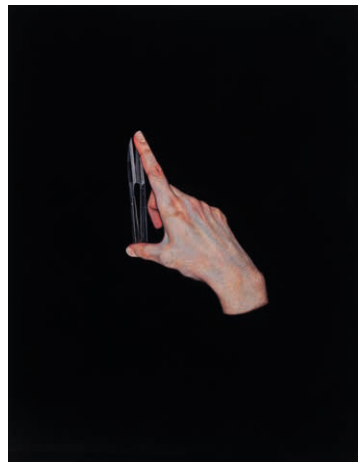
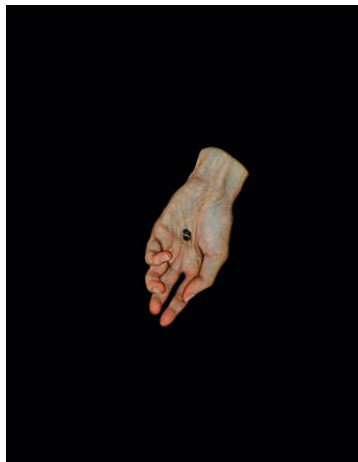
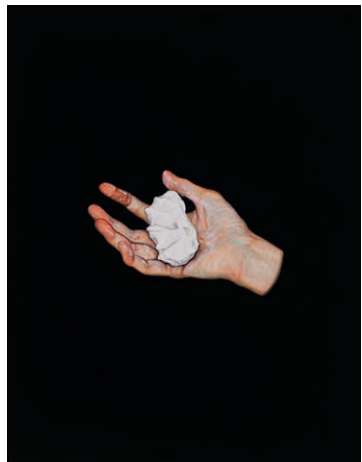
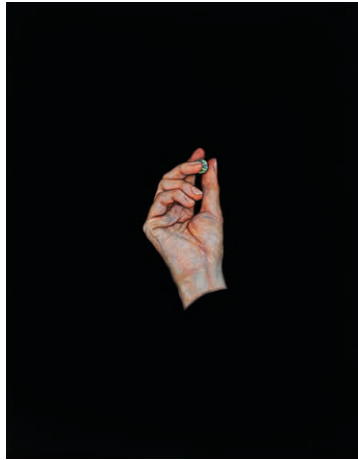
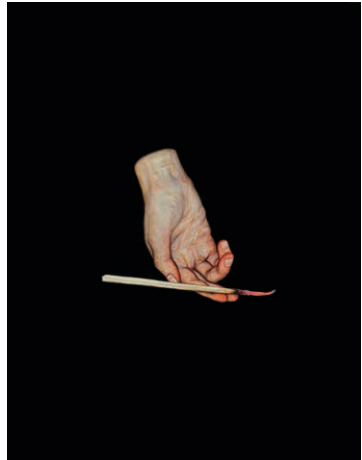
Black Painting Series

Van links naar rechts, van boven naar beneden: *One, Initial, All, Whole, Just, Only*

2023, Poederpigment, lijm van dierenhuid en water op ongebleekt katoen, 44 x 34 cm

Mijn *Black Painting* serie onthult een duidelijke structuur die verschilt van de karakteristieke arrangementen van dicht op elkaar gepakte, raadselachtige verhalen in een uitgestrekt landschap die mijn eerdere werk laat zien. In plaats daarvan onthult het een verborgen en nog niet gemanifesteerde structuur waarin veel gebeurtenissen en relaties verborgen blijven in de duisternis. Alleen fragmenten van het lichaam, handen en bepaalde objecten worden onthuld in de duisternis. Ik geloof dat handen, net als het gezicht van een persoon, een veelheid aan emoties en situaties kunnen uitdrukken. De delicaat afgebeelde handen of objecten onthullen de tijdelijkheid die kan worden verkregen door langdurige observatie van het onderwerp. Ik hoop dat kijkers een aanzienlijke hoeveelheid tijd bij deze werken

zullen doorbrennen en zich zullen onderdompelen in het beeld waarmee ze worden geconfronteerd. Het is echter niet alleen de representatie van het onderwerp zelf die belangrijk is, maar eerder zijn functie als symbolische representatie die als uitgangspunt dient voor poëtische expressie. Verder hoop ik dat kijkers zich een voorstelling kunnen maken van de ruimte van oneindige mogelijkheden en gebeurtenissen die schuilgaan in de omringende zwarte leegte. Ik heb de zwarte inkt, die een hoge verzadigingsgraad en een matte textuur heeft, *Lee Jeongbae Black* genoemd ter ere van mijn man, kunstenaar Lee Jeongbae, die de inkt heeft ontwikkeld. De essentie van de *Black Painting* serie ligt in de zwarte leegte.

Betwoven

2015, Poederpigment, lijm van dierenhuid en water op ongebleekt katoen, 55,5 x 35 cm

Betwoven, geschilderd in het jaar waarin mijn vader ziek werd en stierf, drukt verslagenheid en verdriet uit. Ironisch genoeg voelde ik het moment van de dood al voordat het daadwerkelijk gebeurde, en na het overlijden van mijn vader waren er veel momenten waarop ik het gevoel had dat hij nog leefde. Het was

een tijd waarin ik sterk het gevoel had dat leven en dood met elkaar verweven waren.

Such Once

2023, Poederpigment, lijm van dierenhuid en water op ongebleekt katoen, 44x34 cm

2023, Poederpigment, lijm van dierenhuid en water op ongebleekt katoen, 44x34 cm

Once is een recent schilderij geïnspireerd op de Covid-19 periode. De wereld die ik toen nog meemaakte, zat vol absurde en egoïstische aspecten, maar daarin voelden en waardeerden we elkaars troost, knuffels, interesses en vitaliteit. Met dat in gedachten tekende ik *Act* (het campagnebeeld van onze tentoonstelling). *Once* en *Such* stellen allebei een klein object voor, maar ze vertegenwoordigen ook het seizoen waarin je de frisse en intense kracht van groene uien kunt voelen, terwijl rode draden hun verwevenheid onderstrepen. *Such*, een schilderij met afgeknipte takken, elastiekjes en gekleurd tape, verbeeldt eveneens vitaliteit. Als ik denk aan scheiding en verlies, denk ik ook aan hun tegendeel: wilskracht en een zekere warmte.

Layers of Daytime

2014, Poederpigment, lijm van dierenhuid en water op ongebleekt katoen, 160x179 cm

Dit werk portretteert het landschap van mijn buurt in Paju, de stad die vanuit Seoul het dichtst bij Noord-Korea ligt. De afstand tussen Paju en Noord-Korea, die tegenover elkaar liggen aan het einde van de Imjin-rivier die naar de Westzee (ook bekend als de Gele Zee) stroomt, is slechts 2,1 km. Als iemand die in 1980 is geboren, behoor ik tot een generatie die de Koreaanse oorlog als een abstracte gebeurtenis beschouwt. Te midden van een rustig, landelijk leven in mijn buurt, verschijnen af en toe de sporen van de geschiedenis en de politieke omstandigheden van Korea die inherent zijn aan het land, om zich even te materialiseren. Deze plek verbergt elementen zoals prikkeldraadversperringen, schermen en verborgen bunkers in de bergen, waterwegen, tunnels en militaire installaties, als verborgen foto's. Op een serene dag met vallende sneeuw voelde ik tijdens een wandeling in mijn buurt een griezelige sfeer terwijl

ik naar de wegen, vaarroutes en de rivier stuurde. Het zette me aan tot het bedenken van scènes waarin elementen van de werkelijkheid op een onwerkelijke manier naast elkaar worden gezet, waardoor de onzekerheid en spanning toenemen. De realiteit van het verdeelde Zuid-Korea, die ik waarnam als een geschiedenis van een ver land, drong mijn dagelijks leven in Paju binnen met een veront-rustend onbehagen, terwijl ik over talloze paden dwaalde zonder vaste bestemming. Dit gevoel van onzekerheid werd een theatrale achtergrond, en ook al was ik me er niet van bewust, ik wilde de essentie van deze emoties theatraal uitbeelden; de emoties die een gewoon klein individu voelt ten opzichte van een bepaalde structuur van de wereld die nog steeds intact is. Het verbeelde een gewone gebeurtenis in mijn dagelijks leven en belichaamde tegelijkertijd de sombere gebeurtenissen in de wereld waarvan ik getuige was geweest.

Four Questions

2019, Poederpigment, lijm van dierenhuid en water op ongebleekt katoen, 202,5×437 cm

Four Questions is een werk dat twee verschillende landschappen tot één geheel verbindt. Het is verdeeld in twee doeken die bij elkaar komen om een samenhangend geheel te vormen. Met dit werk wilde ik het idee verkennen van het waarnemen en afbeelden van verschillende scènes die naast elkaar bestaan binnen één

ruimte en tijd, door middel van een schilderkunstige benadering. In mijn vroege werk concentreerde ik me op specifieke herinneringen, trauma's en herinneringen of verbeelding die werden opgeroepen door alledaagse landschappen en objecten. Na verloop van tijd verschoof mijn interesse echter naar het onderzoeken van

de relaties en structuren binnen die elementen. Wat is het ware landschap dat we zien? Waarom berusten ons bewustzijn en onze waarneming niet alleen op de onmiddellijke fenomenen voor onze ogen, zoals op foto's, maar zijn ze eerder verweven met verschillende gedachten die complexe en diverse scènes waarnemen?

Four Questions is ontworpen om verborgen en verscholen gebeurtenissen vanuit totaal verschillende achtergronden te presenteren, die botsen binnen één enkel werk, waarbij verschillende verhalen worden onthuld en beluisterd.

Darken

2014, Poederpigment, lijm van dierenhuid en water op ongebleekt katoen, 55x53 cm

Darken is een werk dat lang onderdrukte elementen uit mijn verleden verbeeldt. Het duikt in mijn vroegste herinnering, die draait om mijn persoonlijke ervaring van ontvoering. Als jong kind verdwaalde ik in een veld en werd ik gegrepen door een vreemde deling die mijn handen en voeten vastbond en me dwong donkerrood fruit te eten. Hoewel ik uiteindelijk ongedeerd naar huis kon terugkeren, hield ik deze beklemmende herinnering bijna 30 jaar lang verborgen en deelde deze nooit met iemand. De titel van mijn tweede solotentoonstelling in 2008, *Conversations of All Those Whose Lips are Sealed*, kwam voort uit deze gebeurtenis en inspireerde me

om een kunstwerk te maken dat het bestaan van onuitgesproken dingen kon uitdrukken. Door mijn artistieke inspanningen vond ik de moed om deze verontrustende herinnering onder ogen te zien. Maar zelfs nadat er zoveel tijd verstreken was, bezorgt de aanblik van donkerrode vruchten langs de kant van de weg me nog steeds een koude rilling over mijn rug. Het dwingt me na te denken over de blijvende aanwezigheid van zaken die nooit echt verdwijnen. In *Darken* verschijnt het object van mijn eerste herinnering recht voor me, waardoor het gewicht en de intensiteit van een plotselinge zintuiglijke ervaring levendig worden weergegeven.

Hartelijk dank aan:

blank projects, Galerie Imane Farès, Laurencina Farrant, Laurent Janssen, Kasteel Wijre, Lina Kinning, Dongyoung Lee, Hajin Lee (Ambassade van het Koninkrijk der Nederlanden in Seoul), Jeongbae Lee, Sojeong Lee, Daae Park, Sangmi Rhee, Betina Schultz, Andrew Sutherland, Guido Wevers, Qiran Xu, Ian Yang

Dank aan iedereen die zijn hart heeft opengesteld en liefdesverhalen, herinneringen en memorabilia deelde.

Hyesoo Park – *Flower in Love*
Met de verhalen van:

Dyana van Breemen, Lery Herben, Joseph Humblet, Jan Koster, Aline Ploeg, Erna Verdurmen

Met dank aan:

team Kwekerij Bastin, Sukhoon Chang, Ben Jackson, Minseok Kim, Roona YJ Kim, Windy Kim, Martha Poolmans (Stichting Met je hart), Romy Roomans, Twentytwo Film Facilities: Emiel Chung, Harry Hovers

Team Marres
Valentijn Byvanck, Lisa Alzer, Julie Cordewener, Oonah Duchateau, Rosa van der Flier, Anneke Haane, Tineke Kambier, Ilse van Lieshout, Alejandra Murillo en alle vrijwilligers

Marres
Huis voor Hedendaagse Cultuur

Capucijnestraat 98
6211 RT Maastricht
+31 (0) 43 327 02 07
info@marres.org
marres.org

dinsdag - zondag
12:00 - 17:00

Marres ligt in het hart van de oude stad Maastricht. Hier wordt met beeldend kunstenaars, muzikanten, vormgevers en performers een nieuw vocabulaire voor de zintuigen ontwikkeld. Naast een dynamisch programma met tentoonstellingen, presentaties en performances heeft Marres een prachtige stadstuin en een geliefd restaurant.

Deel jouw foto's van deze tentoonstelling en tag ons!
Instagram: @marres_maastricht
Facebook: @marresccc

COLOFON

Kunstenaars: Jinju Lee, Hyesoo Park, James Webb
Curator: Valentijn Byvanck
Productieleider: Rosa van der Flier
Teksten: Jinju Lee, Hyesoo Park, James Webb, Valentijn Byvanck, DUO Vertaalbureau
Beeld omslag: Jinju Lee, Act 3 (detail), 2022-2023
Publiciteit: Julie Cordewener
Grafisch ontwerp: Ayumi Higuchi
Drukwerk: Drukkerij Tielens

KOREA ARTIST PRIZE
PROMOTION
FOUNDATION

National Museum of
Modern and Contemporary Art, Korea

Kingdom of the Netherlands

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

provincie limburg

Gemeente Maastricht

Marres ontvangt structurele steun van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, de Provincie Limburg en de Gemeente Maastricht.

Marres

